

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ З ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ у 6-9 КЛАСАХ НУШ

Компетенції та вміння: громадянська, соціальна, соціокультурна; вміння критично мислити, аналізувати; проявляти медіаграмотність, врегульовувати конфлікти, співпрацювати, бути толерантними, поважати права та свободи, проявляти власну ідентичність та громадянську відповідальність, володіти навичками ухвалення рішень.

Рівні та бали	Когнітивні процеси (знання, розуміння, відтворення, застосування, аналіз, узагальнення, створення та перенесення знань)	Навчальна діяльність (практичні вміння, робота з джерелами, дослідницька робота, проблемні творчі завдання)	Рівень самостійності (планування, вибір способів діяльності, контроль, самооцінювання та корекція результатів навчання)	Комунікація та взаємодія (аргументація, дискусія, співпраця, представлення результатів, толерантність)	Частота вияву вмінь (стабільна чи регулярна системність, епізодичність, регулярна, перегляд умінь у новій ситуації)
Початковий 1–3 бали	Впізнає та фрагментарно відтворює. Називає поняття «права»-«правила», «держава»-«громада» та ін., але на рівні відтворення, за допомогою вчителя виконує роботу з підручником, іншими джерелами.	Виконує найпростіші дії. Бере пасивну участь у груповій роботі; виокремлює медіатекст із загального потоку лише за вказівкою; практичні завдання, самостійні роботи виконує на рівні відтворення.	Потребує постійного супроводу. Не може виконати завдання самостійно, очікує прямого керівництва за кожною дією, дотримується правил спілкування.	Вступає в діалог лише за спонуканням. Не висловлює власну позицію; пасивно реагує на пропозиції інших учасників спілкування.	Епізодично, інколи, за умови сторонньої підтримки проявляє громадянські чи соціальні навички випадково , або за вимогою вчителя.
Середній 4–6 балів	Розуміє та відтворює. Знає основні права людини та дитини; розрізняє інтереси громади та особистості за навідними запитаннями; розуміє значення відчуття гідності, ідентичності у формуванні громадянського суспільства.	Виконує завдання за алгоритмом. Проявляє роль у команді за чіткими правилами; розрізняє предметні терміни (наприклад рекламу від фейків), проявляє інтерес до питань медіаграмотності; описує прості соціальні ситуації та класифікує види ідентичностей.	Працює за інструкцією. Виконує завдання соціального характеру за зразком чи готовою пам'яткою; проявляє часткове зацікавлення в рольових іграх, в проєктуванні стратегій уникнення конфліктів, булінгу.	Бере участь в обговоренні на рівні відтворення. Спілкується за шаблоном; висловлює власну думку без належної аргументації; уникає суперечок у команді, пасивно реагує на додаткові мотивації.	Ситуативно, час від часу проявляє громадянські вміння та навички. Демонструє базові навички взаємодії фрагментарно , за умови стимулювання вчителем.
Достатній	Аналізує, порівнює та	Застосовує знання у	Виявляє автономність у	Аргументовано	Стабільно, у більшості

7–9 балів	систематизує. Пояснює взаємозв'язок прав і обов'язків; розуміє та аргументує принципи демократії, толерантності та інклюзії; здійснює аналіз та порівняння правової держави та громадянського суспільства, критично оцінює вплив глобальних процесів та роль громадянських ініціатив.	стандартних ситуаціях. Ефективно взаємодіє у групі; самостійно виявляє базові фейки в медіа; аргументує правила поведінки в соціумі, проявляє активність у створенні відеороликів, фотоколажів, складанні схем, кластерів, петицій на громадянську тематику.	роботі. Самостійно розв'язує типові навчальні ситуаційні завдання; бере відповідальність за роль у групі; реалізовує виокремлення різних видів ідентичностей; проявляє активність у створенні різного роду громадянських проєктів, волонтерстві, майстер класах.	висловлює думку. Чітко і толерантно формулює думку; аргументує свій погляд; активно слухає інших та йде на компроміси, уникає конфліктних суперечок, проявляє толерантність та інтерес до суперечливих питань.	випадків під час самостійної чи колективної роботи демонструє вміння та навички. Виявляє громадянську позицію та навички критичного мислення стабільно; аналізує рівень розвитку громадянського суспільства.
Високий 10–12 балів	Синтезує, оцінює, обґрунтовує. Моделює варіанти розв'язання суспільних конфліктів; критично оцінює процеси глобалізації та виклики сьогодення; бере участь у громадських організаціях у сфері екології, збереження середовища, волонтерстві, співпраці з місцевою владою, самоврядуванням з питань благоустрою громади, інших спільнот з метою захисту їхніх прав та свобод	Творчо застосовує знання у нових ситуаціях. Розробляє та реалізує мініпроєкти (соціальні, екологічні); розрізняє приховані фейки, пропаганду та мову ворожнечі; проявляє знання медіаграмотності; застосовує знання на практиці- на рівні школи, самоврядування, громади.	Повна самостійність та саморегуляція. Повністю самостійний-(на) у плануванні діяльності; демонструє лідерські якості та ініціативу; проявляє громадянську відповідальність за себе та колектив класу; застосовує в оціночних ситуаціях критичне мислення та повагу до інших. Дотримується правил спілкування.	Ефективно координує взаємодію. Публічно виступає з переконливими промовами; майстерно модерує дискусії; ефективно запобігає конфліктам у групі; проявляє толерантність, чим протидіє розпалюванню мови ворожнечі, булінгу; ухвалює рішення на стороні закону та громадянської зрілості.	Систематично, впевнено та творчо, незалежно від рівня складності, демонструє громадянські компетентності. Свідомо керується принципами взаємодії прав людини і держави; застосовує вміння класифікації цивілізації за рівнем розвитку правової держави та громадянського суспільства. Застосовує знання в повсякденному житті.